

Regionala serviceprogrammet
**Entreprenöranda
i Stjärnsund**

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling; Europa
investerar i landsbygdsområden

"För att få besökarna att stanna längre har vi utvecklat olika paket för ekoturism kopplat till skogen och sjön. Populärt är fiskeutflykter och att bo i våra tipis eller tiny houses (små hus på hjul)", berättar David Roxendal. Foto: Privat.

Stjärnsund sjuder av en företagsanda

I början av 80-talet hade Stjärnsund bara 130 bofasta invånare och många av kommunens hus stod tomma för att rivas. Men ur en grupp människor som trodde på det gamla brukssamhällets potential skapades Stiftelsen Stjärnsund. Tack vare den är Stjärnsund idag känt i Norden som ett utvecklingscenter för hållbart leverne, skogsjordbruk och permakulturodling.

I sydöstra Dalarna i Hedemora kommun, nära gränsen till Gävleborg, finner du det vackra historiska brukssamhället Stjärnsund som Christopher Polhem var med och formade i början av 1700-talet. Likt många brukssamhällen har Stjärnsund haft sina utma-

ningar under åren. I början av 1980-talet hade Stjärnsund 130 bofasta invånare och många av kommunens hus och fastigheter stod tomma med intentionen att rivas. En grupp av fjorton vuxna och nio barn såg möjligheterna i det och flyttade till Stjärnsund. Tillsammans startade

man Stiftelsen Stjärnsund. Stiftelsen köpte fem bostäder av kommunen och det som nu är kursgården Fridhem av herrgårdsägaren. Två av stiftelsens paragrafer är tydligt grunden för den anda som präglar Stjärnsund idag. "Att odla naturenligt med kärlek och omtanke" samt

Den populära lanthandeln "Stjärnsundskiosken" säljer inte bara mycket lokalproducerade matvaror, de har också caféverksamhet och minigolf.

"Att bygga upp småindustriell verksamhet i en livsvänlig miljö, anpassad för ett småskaligt framtids-samhälle".

– Under stiftelsens första sju år så växte gruppen till över 100 vuxna och 55 barn. Sedan dess har vi haft lägenhets- och bostadsbrist i Stjärnsund vilket tyvärr fortfarande hämmar inflyttningen av barnfamiljer, berättar **Charlotta Ek-Åhrberg** entreprenör och en av grundarna av Stiftelsen Stjärnsund.

Idag har Stjärnsund 240 fasta boende och 102 registrerade företag.

Nya möjligheter föder nya företag

Stjärnsund är en del av Husbyringen, en sex mil lång natur- och kulturled som går mellan de historiska bruken i Hedemora kommun.

Det har drivit på utvecklingen av nya företag och ett utökat serviceutbud i Stjärnsund. Den populära lanthandeln "Stjärnsundskiosken" har utvecklat sitt sortiment av lokalproducerade matvaror, minigolfbana och caféverksamhet för att locka fler besökare. Tillsammans lockar det samlade utbudet upp till 2 000 besökare i veckan under sommaren.

Ökad samverkan ska skapa ett bygdebolag

De senaste åren har intresset för att samverka och samarbeta ökat bland föreningar och företag i Stjärnsund. Arbetet med att bilda ett gemensamt bygdebolag har påbörjats, då man startat en ekonomisk förening för ökad föreningssamverkan. Målet är att ett bygdebolag ska driva den gemensamma utvecklingen i Stjärn-

sund och vara den samlade rösten i dialogen med kommunen och andra aktörer. En avgörande del i utvecklingen av Stjärnsund skulle för bygdebolaget vara att köpa tillbaka skolfastigheten (skolan lades ner 2012 till stor sorg för hela bygden) och återigen öppna en grundskola för de 20 barn som idag fyller förskolan.

– Ett skäl till det ökade intresset för samverkan är den gemensamma bybastun där vi bybor träffas varje lördag under vinterhalvåret. Samtidigt som gamla konflikter smälter bort så formas nya idéer och möjligheter, tipsar **David Roxendal** multientreprenör och en av de drivande krafterna av Permakultur Stjärnsund.

En ny vision genom LEA

Under 2017 genomförde man en LEA, en lokal ekonomisk analys, i Stjärnsund, med finansiering och stöd av Länsstyrelsen och Coompanion. I den vision som växt fram under processen ska man tillsammans utveckla olika områden som ett boende för alla, företagande och arbetstillfällen, utbildning, ett bygdebolag för en gemensam röst, kommunikationer och nya energilösningar.

– Ett tips till andra bygder som hämmas av bristande kollektivtrafik är att skapa en samåkningsgrupp med en SMS-tjänst. Vår grupp Hedemorafararna har stor betydelse för utvecklingen i Stjärnsund, berättar David och Charlotta.

Text och foto: Mikael Källman
Foto omslag: privat

Charlotta Ek-Åhrberg

Roll: entreprenör och en av grundarna av Stiftelsen Stjärnsund.

Drivkrafter: Att visa att man kan leva väldigt bra på ett enkelt, hållbart och naturnära sätt samt glädjen och nyttan med att samarbeta med andra människor.

Hur ser det ut om 5 år: Det finns en ny skola i Stjärnsund och nya lägenheter som gör att fler barnfamiljer löpande flyttar hit.

Kontakt: tel. 070- 241 19 45
e-post: info@ekofengshui.se

David Roxendal

Roll: multientreprenör och en av drivande krafterna av Permakultur Stjärnsund.

Drivkrafter: Möjligheten att skapa ett hållbart levnadssätt innanför ramen av det moderna samhället. Att samarbeta med naturen och utveckla hållbart entreprenörskap.

Hur ser det ut om 5 år: Att vi entreprenörer har fått tillgång till mer mark och lokaler i Stjärnsund som har resulterat i fler kurser och Tinyhouse-hotell med mera.

Kontakt: tel. 0730-64 74 62, e-post: david@roxproductions.se